

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

CONSTITUTIONAL LAW - 62110

Last update 11-08-2014

HU Credits: 6

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: LAW

Academic year: 1

Semester: 2nd Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Dr Iddo Porat

Coordinator Email: poratiddo@gmail.com

Coordinator Office Hours: Wed 17:30

Teaching Staff:

Dr. Iddo Porat
Omer Netzer

Course/Module description:

Constitutional law is among the most fascinating areas of law. It comprises of general and abstract questions, such as the nature of human rights, and the role of the judiciary in a democracy, together with specific and practical question

Course/Module aims:

The course is intended to provide basic tools in the understanding of the constitutional law of Israel

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

identify constitutional issues, analyze them, place them in their historical context, and understand the considerations of the Court in resolving them. In addition students will be able to understand the main approaches towards rights and towards the role of the Court in the Israeli democracy, and the main tensions within Israeli constitutional law.

Attendance requirements(%):

100

Teaching arrangement and method of instruction: Lecture, class discussion, class active learning (debate excersice), sections, two written assignments, "reading list" to enhance reading and class participation

Course/Module Content:

רשימת קריאה

א. עקרונות היסוד

א.1. נתוני היסוד: מדינה יהודית ודמוקרטית (שיעור 1)

* פסק הדין בעניין קול העם (פריט 2) הוא חומר הקריאה לתרגול מס' 1

א.2. מהי חוקה? (שיעור 1)

א.3. צידוקים לביקורת שיפוטית (שיעור 2)

ב. חוקי היסוד בישראל

ב.1. המעמד הנורמטיבי של חוקי היסוד (שיעור 2, פריטים 1-7) (שיעור 3, פריטים 8-11) (שיעור 4 - פריטים 12 - 17)

ב.2. היקף השתרעותם של חוקי היסוד (שיעור 4)

ב.3. פסקת ההגבלה (שיעור 5)

ג. החוקה המוסדית: המעמד החוקתי של המוסדות השלטוניים

ג.1. הכנסת

ג.1.1. בחירות לכנסת ודמוקרטיה מתגוננת (שיעור 6)

ג.1.2. ההליכים הפרלמנטאריים של הכנסת (שיעור 7)

ג.1.3. חסינות חברי הכנסת

* תת פרק זה במלואו הוא חומר הקריאה לתרגול מס' 5

ג.2. הממשלה

ג.2.1. סמכויות הממשלה (שיעור 7)

ג.2.2. תקנות לשעת חירום

* תת פרק זה במלואו הוא חומר הקריאה לתרגול מס' 6

ד. המעמד החוקתי של זכויות האדם

ד.1. זכויות האדם - כללי

ד.1.1. הרעיון הליברלי שביסוד זכויות האדם (שיעור 8)

ד.2.1. הזכות המוחלטת (שיעור 8)

ד.3.1. הזכות החיובית (שיעור 8)

ד.1.4. הזכות הקבוצתית (שיעור 9)

ד.2. כבוד האדם וחירותו

ד.3. הזכות לשוויון

ד.1.3. עיקרון איסור ההפליה והביקורת השיפוטית (שיעור 10)

ד.2.3. העדפה מתקנת

* תת פרק זה במלואו הוא חומר הקריאה לתרגול מס' 9

ד.4. חופש הביטוי

ד.1.4. טעמי ההגנה על חופש הביטוי (שיעור 11)

ד.2.4. חופש הביטוי בתחום היצירה האמנותית

ד.3.4. הזכות להפגין

* תת פרק זה במלואו הוא חומר הקריאה לתרגול מס' 12

ד.5. חופש בתחום האמונה והמצפון (שיעור 12 פרט לסעיפים 1, 8 ו 9 שיידונו בתרגול)

ד.6. זכויות כלכליות וחברתיות

ד.1.6. זכות הקניין וחופש העיסוק (שיעור 13)

ד.2.6. זכויות חברתיות (שיעור 14)

ד.7. זכויות אדם בשעת חירום

Required Reading:

רשימת קריאה

א. עקרונות היסוד

א.1. נתוני היסוד: מדינה יהודית ודמוקרטית (שיעור 1)

* פסק הדין בעניין קול העם (פריט 2) הוא חומר הקריאה לתרגול מס' 1

1. ע"ב 1/65 ירדור נ' יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השישית, פ"ד יט (3) 365 (1965), פסק דינו של הנשיא אגרנט. [רשימת אל-ארד]
2. בג"ץ 73/53 חברת "קול העם" בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד ז (1) 871 (1953), מתחילת פסק הדין עד לפסקה ה' לפסק דינו של השופט אגרנט (עמ' 871-887) [סגירת עיתונים]
3. בג"ץ 6698/95 קעדאן נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד נד (1) 258 (2000), פסקת המבוא ופסקה 31 לפסק דינו של הנשיא ברק. [היישוב קציר]

א.2. מהי חוקה? (שיעור 1)

1. רות גביון "המהפכה החוקתית - תיאור מציאות או נבואה המגשימה את עצמה?" משפטים כח 21, 42-34, 70-61, 122-112 (1998). (מהי חוקה פורמלית/מהותית? מהם עליונות, נוקשות, ביקורת שיפוטית? האם חוקה לישראל נדרשת והאם החוקה המתפתחת רצויה?)
2. בנימין אקצין, תורת המשטרים 126-120 (1967). (מה ניתן ללמוד מהתרשים של פירמידת הנורמות?)

א.3. צידוקים לביקורת שיפוטית (שיעור 2)

1. ע"א 6821/93 בנק המזרחי המאוחד בע"מ נ' מגדל כפר שיתופי, פ"ד מט (4) 221 (1995), פסקאות 74-82 לפסק דינו של הנשיא ברק. [חוק גל] (מהם סוגי הצידוקים לביקורת שיפוטית שברק סוקר, ומהי הגישה המועדפת עליו?)
2. רוברט בורק "ביקורת ספרים: השופט, החרב והארנק" תכלת 146 (2007). (מהי הביקורת של בורק על ברק, ומהי התפיסה שלו לגבי הצידוק לביקורת שיפוטית?)
3. בג"ץ 6427/02 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' הכנסת, פ"ד סא (1) 619 (2006), פסק דינו של השופט גרוניס ו-פסקאות 75-80 לפסק דינו של הנשיא ברק. [חוק טל] (מהי תפיסתו של השופט גרוניס לגבי הצידוק לביקורת שיפוטית, ומהי ביקורתו של השופט ברק על גישה זו?)

ב. חוקי היסוד בישראל

ב.1. המעמד הנורמטיבי של חוקי היסוד (שיעור 2, פריטים 1-7) (שיעור 3, פריטים 8-11) (שיעור 4 - פריטים 12 - 17)

* לקראת תרגול מס' 2 יש לקרוא מתוך פריט 8 בתת פרק זה את פסקאות 1-32 לפסק דינו של הנשיא ברק בפס"ד בנק המזרחי (ע"א 6821/93).

* פריטים 1-7, ו-14 בתת פרק זה הם חומר הקריאה לתרגול מס' 3

* פריטים 8-13 בתת פרק זה הם חומר הקריאה לתרגול מס' 4

1. כתב המנדט (קטעים נבחרים)
2. תכנית החלוקה (החלטה מספר 181 של העצרת הכללית של האו"ם)
3. הכרזה על הקמת מדינת ישראל.
4. חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.
5. חוק יסוד: חופש העיסוק.
6. חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל.
7. בג"ץ 98/69 ברגמן נ' שר האוצר, פ"ד כג(1) 693 (1969). [שוויון בבחירות]
8. ע"א 6821/93 בנק המזרחי המאוחד בע"מ נ' מגדל כפר שיתופי, פ"ד מט(4) 221 (1995), פסקאות 1-67, 100, 106-107 לפסק דינו של הנשיא ברק; פסקאות 1-2, 32-36 לפסק דינו של הנשיא (בדימ') שמגר; פסקאות 9-11, 20-27, 124 לפסק דינו של השופט חשין. [חוק גל]
9. בג"צ 4908/10 בר-און נ' כנסת ישראל, פסקאות 1-4, 10-30 לפסק דינה של הנשיאה (לשעבר) ביניש [תקציב המדינה]
10. בג"ץ 212/03 חרות התנועה הלאומית נ' יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השש-עשרה, פ"ד נז(1) 750 (2003), פסקאות 1-5 לפסק דינו של הנשיא ברק. [תשדיר בחירות]
11. ע"ב 92/03 מופז נ' יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השש-עשרה, פ"ד נז(3) 793 (2003), פסקאות 1, 15-17. [תקופת צינון]
12. בג"ץ 4676/94 מיטראל בע"מ נ' כנסת ישראל, פ"ד נ(5) 15 (1996). [חוק הבשר]
13. בג"ץ 1435/03 פלונית נ' בית-הדין למשמעת של עובדי המדינה בחיפה, פ"ד נח(1) 529 (2003). [הטרדה מינית]
14. בג"ץ 1368/94 פורת נ' ממשלת ישראל, פ"ד נז(5) 913 (1994). [חוק הבשר]
15. בג"צ 4908/10 בר-און נ' כנסת ישראל, פסקאות 31-34 לפסק דינה של הנשיאה (לשעבר) ביניש [תקציב המדינה]
16. בג"ץ 4124/00 יקותיאל נ' השר לענייני דתות (טרם פורסם, 14.6.2010), פסקאות 1, 14-27, 50 לפסק דינה של הנשיאה ביניש. [חוק התקציב]
17. (קריאת רשות) אמנון רובינשטיין וברק מדינה, המשפט החוקתי של מדינת ישראל (מהדורה חמישית, 2005) (להלן: רובינשטיין ומדינה), כרך א': עקרונות יסוד, פרק 2 (עמ' 53-124).

ב.2. היקף השתרעותם של חוקי היסוד (שיעור 4)

1. בג"ץ 6427/02 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' הכנסת, פ"ד סא(1) 619 (2006), פסקאות 30-43 לפסק דינו של הנשיא ברק. [חוק טל]
2. ת"א (י-ם) 11258/93 נעאמנה נ' קיבוץ קליה (לא פורסם, 1.9.1996), פסקאות 1-3, 5-7. [פארק מים]
3. בש"פ 537/95 גנימאת נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(3) 355 (1995), פסק דינה של השופטת דורנר. [מעצר עד תום ההליכים]
4. בג"ץ 6055/95 צמח נ' שר הביטחון, פ"ד נג(5) 241 (1999), פסקאות 15-16 לפסק דינו של השופט זמיר [מעצר חיילים].

ב.3. פסקת ההגבלה (שיעור 5)

1. בג"ץ 6055/95 צמח נ' שר הביטחון, פ"ד נג(5) 241 (1999), פסקאות 18-21, 24, 36-44

- לפסק דינו של השופט זמיר [מעצר חיילים].
2. בג"ץ 6126/94 סנש נ' רשות השידור, פ"ד נג(3) 817 (1999), פסקאות 4-1, 22-24 לפסק דינו של הנשיא ברק מחזה על משפט קסטנר].
3. בג"ץ 5936/97 לם נ' מנכ"ל משרד החינוך והתרבות והספורט, פ"ד נג(4) 673 (1999), פסקאות 12-1 לפסק דינה של השופטת דורנר [ליקוי למידה].
4. בג"ץ 1030/99 אורון נ' יושב-ראש הכנסת, פ"ד נו(3) 640 (2002) פסקאות 1, 31-41 לפסק דינו של השופט אור [רישיון לשידורי רדיו].
5. בג"ץ 6298/07 רסלר נ' כנסת ישראל (טרם פורסם), פסקאות 50-57 לפסק דינה של הנשיא בייניש [חוק טל].
6. בג"ץ 450/97 תנופה שרותי כוח אדם ואחזקות בע"מ נ' שר העבודה והרווחה, פ"ד נב(2) 433 (1998), פסק דינה של השופטת דורנר [קבלני כוח אדם].
7. בג"ץ 1661/05 המועצה האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל, פ"ד נט(2) 481 (2005), פסקאות 84-118 [התנתקות].

ג. החוקה המוסדית: המעמד החוקתי של המוסדות השלטוניים

ג.1. הכנסת

ג.1.1. בחירות לכנסת ודמוקרטיה מתגוננת (שיעור 6)

1. ס' 7א לחוק יסוד: הכנסת.
2. ע"ב 1/65 ירדור נ' יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השישית, פ"ד יט(3) 365 (1965). [רשימת אל-ארד]
3. ע"ב 2/84 ניימן נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת האחת-עשרה, פ"ד לט(2) 225 (1985), פסקאות 2 ו-21 לפסק דינו של הנשיא שמגר. [רשימת כ"ך]
4. ע"ב 1/88 ניימן נ' יו"ר ועדת הבחירות לכנסת השתיים-עשרה, פ"ד מב(4) 177 (1988), פסקאות 1-2, 18-20 לפסק דינו של הנשיא שמגר. [רשימת כ"ך]
5. רע"א 7504/95 יאסין נ' רשם המפלגות, פ"ד נ(2) 45 (1996), פסקאות 1, 23-28 לפסק דינו של הנשיא ברק. [רשימת ימין ישראל]
6. א"ב 11280/02 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השש-עשרה נ' טיבי, פ"ד נז(4) 1 (2003), פסקאות 80-83 לפסק דינו של הנשיא ברק. [בל"ס, בשארה, טיבי ומרזל]

ג.1.2. ההליכים הפרלמנטאריים של הכנסת (שיעור 7)

1. בג"ץ 652/81 שריד נ' יושב-ראש הכנסת, פ"ד לו(2) 197 (1982) [הצבעת אי אמון].
2. בג"ץ 742/84 כהנא נ' יו"ר הכנסת, פ"ד לט(4) 85 (1985), פסקאות 15-1, 18. [הצעות חוק גזעניות]
3. בג"ץ 669/85 כהנא נ' יו"ר הכנסת, פ"ד מ(4) 393 (1986), פסקאות 1-4 לפסק דינו של הנשיא שמגר [תקנון הכנסת].
4. בג"ץ 4885/03 ארגון מגדלי העופות בישראל אגודה חקלאית שיתופית בע"מ נ' ממשלת ישראל, פ"ד נט(2) 14 (2004), פסקת המבוא ופסקאות 6-13, 26-31 לפסק דינה של השופטת ביניש. [חוק ההסדרים]
- 5.

ג.1.3. חסינות חברי הכנסת

* תת פרק זה במלואו הוא חומר הקריאה לתרגול מס' 5

1. ס' 17 לחוק יסוד: הכנסת.

2. ס' 4,1 ו-13 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951.

3. בג"ץ 11298/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ועדת הכנסת, פ"ד נט (5) 825 (2005).
[הצבעות כפולות]

4. בג"ץ 11225/03 בשארה נ' היועץ המשפטי לממשלה, ס (4) 287 (2006). [תמיכה בארגון טרור]

ג.2. הממשלה

ג.1.2. סמכויות הממשלה (שיעור 7)

1. בג"צ 11163/03 ועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל נ' ראש ממשלת ישראל, טרם פורסם (ניתן ביום 27.2.06), פסק דינו של חשין. [אזורי עדיפות לאומית]

2. בג"ץ 2605/05 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים נ' שר האוצר (טרם פורסם, 19.11.2009), פסקת המבוא ופסקאות 1-3, 63-69 לפסק דינה של הנשיאה בייניש. [הפרטת בתי הסוהר]

ג.2.2. תקנות לשעת חירום

* תת פרק זה במלואו הוא חומר הקריאה לתרגול מס' 6 שיערך בתאריכים 24.11.13 ו- 25.11.13

1. ס' 38-39 לחוק יסוד: הממשלה.

2. תקנות שעת חירום (שירותי עבודה חיוניים - מצילי ים ברשויות מקומיות), התשס"ד-2004.

3. תקנות שעת חירום (שירותי עבודה חיוניים בוועדה לאנרגיה אטומית), התש"ע-2010.

4. בג"ץ 2994/90 פורז נ' ממשלת ישראל, פ"ד מד (3) 317 (1990). [דיוור לעולים]

5. בג"ץ 6971/98 פריצקי נ' ממשלת ישראל, פ"ד נג (1) 763 (1999), פסק דינו של הנשיא ברק.
[אמצעי זיהוי].

שימו לב- חומר הקריאה לתרגול 7 מופיע בפרק ד.7. בסוף הסילבוס

ד. המעמד החוקתי של זכויות האדם

ד.1. זכויות האדם - כללי

ד.1.1. הרעיון הליברלי שביסוד זכויות האדם (שיעור 8)

1. ג'ון רולס "הרעיון העיקרי של תיאורית הצדק" תולדות המחשבה המדינית: מקראה (כרך ב, עורך מיכאל קרן, האוניברסיטה הפתוחה), 499-505.

2. דנ"פ 2316/95 גנימאת נ' מדינת ישראל, פ"ד מט (4) 589 (1995), פסקה 2 לפסק הדין של השופט דורנר. [מעצר עד תום ההליכים]

ד.1.2. הזכות המוחלטת (שיעור 8)

1. בג"ץ 5100/94 הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד נג (4) 817 (1999).
[חוקיות העינויים]

2. דנ"פ 7048/97 פלונים נ' שר הביטחון, פ"ד נד (1) 721 (2000), פסק דינו של הנשיא ברק. [קלפי מיקוח]

ד. 3.1. הזכות החיובית (שיעור 8)

1. בג"ץ 7081/93 בוצר נ' מועצה מקומית "מכבים-רעות", פ"ד נ (1) 19 (1996). [נגישות לכיסא גלגלים]

2. בג"ץ 4112/99 עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' עיריית תל-אביב-יפו, פ"ד נו (5) 393 (2003), פסקאות 1, 19-24 לפסק דינו של השופט חשין. [שילוט בערבית]

ד. 4.1. הזכות הקבוצתית (שיעור 9)

1. אילן סבן "קול (דו-לשוני) בודד באפלה? בעקבות בג"צ 4112/99 עדאלה נ' עיריית תל-אביב-יפו" עיוני משפט כז 109, 118-119 (2003).

2. בג"ץ 4112/99 עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' עיריית תל-אביב-יפו, פ"ד נו (5) 393 (2003), פסק דינו של הנשיא ברק; פסקאות 44-54 לפסק דינו של השופט חשין. [שילוט בערבית]

3. ה"פ (חי') 102/99 שכונה שיתופית של הפועל המזרחי בעמק זבולון קרית שמואל בע"מ נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"מ תשנ"ח (3) 193 (1999). [שכונה דתית]

4. בג"ץ 6698/95 קעדאן נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד נד (1) 258 (2000). (חשבו על ההבדלים בין פסק דין זה לבין פסק דין קרית שמואל בנושא זכויות קבוצתיות)

5. בג"ץ 4298/93 ג'בארין נ' שר החינוך, פ"ד מח (5) 199 (1994). [תלמידה עם רעלה]

6. בג"ץ 746/07 רגן נ' משרד התחבורה (טרם פורסם, 5.1.2011), פסקאות יט-מה לפסק דינו של השופט רובינשטיין. [הפרדה באוטובוסים]

7. קריאת רשות בג"ץ 4805/07 המרכז לפלורליזם יהודי - התנועה ליהדות מתקדמת בישראל נ' משרד החינוך, פ"ד סב (4) 571 (2008), פסקאות 1-2, 30-32, 57-61, 79-83 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה. [תוכנית הליבה]

ד. 2. כבוד האדם וחירותו

* תת פרק זה במלואו הוא חומר הקריאה לתרגול מס' 8

1. בג"ץ 355/79 קטלן נ' שרות בתי הסוהר, פ"ד לד (3) 294 (1980), פסק דינו של השופט ברק. [חוקן לאסירים]

2. דני סטטמן "שני מושגים של כבוד" עיוני משפט כד (3) 541 (2001), עמודים 541-553.

3. בג"ץ 2605/05 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים נ' שר האוצר (טרם פורסם, 19.11.2009), פסקת המבוא ופסקאות 20-39 לפסק דינה של הנשיאה בייניש. [הפרטת בית סוהר]

ד. 3. הזכות לשוויון

ד. 1.3. עיקרון איסור ההפליה והביקורת השיפוטית (שיעור 10)

4. בג"ץ 721/94 אל-על נתיבי אויר לישראל בע"מ נ' דנילוביץ', פ"ד מח (5) 749 (1994). (התמקדו

בהבדלי הגישות בין השופטים השונים, איזו השקפת עולם כללית, ואיזו השקפת עולם שיפוטית או תפישה בנוגע למתודה השיפוטית כל אחד מהם מייצג. חישובו על השאלות האלו בהקשר של התפיסה של שוויון שעולה מפסק הדין) [דייל הומוסקסואל]

5. בג"ץ 2671/98 שדולת הנשים נ' שר העבודה והרווחה, פ"ד נב(3) 630 (1998), פסקאות 26-40 לפסק דינו של השופט חשין. (התמקדו בחלקים הכלליים הנוגעים לנזקי ההפליה, מקורותיה, וכד') [ייצוג הולם לנשים]

6. בג"ץ 104/87 נבו נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד מד(4) 749 (1990), פסקה 9 לפסק דינו של השופט בך. [גיל פרישה לנשים]

7. בג"ץ 4541/94 מילר נ' שר הביטחון, פ"ד מט(4) 94 (1995). פסק הדין של מצא, ופסק הדין של דורנר (חישוב על ההבדלים בין תפיסות השופטים ועל סוג תפיסת השוויון שכל אחד מייצג)

8. בג"ץ 11163/03 ועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (לא פורסם, 11.2.2006), פסקאות 12-23 לפסק דינו של הנשיא ברק. (התמקדו ביתרונות ובחסרונות של שוויון בתוצאה) [איזורי עדיפות לאומית]

9. בג"ץ 11956/05 בשארה נ' שר הבינוי והשיכון (לא פורסם, 13.12.2006). (השוו לפסק דין וועדת המעקב - וחשבו על פסק הדין גם כן בהקשר של שוויון בתוצאה). [נקודות זיכוי למשכנתא]

ד.2.3. העדפה מתקנת

* תת פרק זה במלואו הוא חומר הקריאה לתרגול מס' 9

1. ס' 9 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, התשנ"ח-1998.
2. ס' 18א' ו-18א' לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975.
3. ס' 15 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.
4. ס' 18ז' לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988.
5. ס' 6ג' לחוק שיווי זכויות האישה, התשי"א-1951.
6. בג"ץ 453/94 שדולת הנשים בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד מח(5) 501 (1994), פסק דינו של השופט מצא. [ייצוג הולם בחברות ממשלתיות]
7. בג"ץ 2671/98 שדולת הנשים נ' שר העבודה והרווחה, פ"ד נב(3) 630 (1998), פסקאות 1-4, 39-57. [ייצוג הולם בשירות המדינה]
8. בג"ץ 6924/98 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד נה(5) 15 (2001). [ייצוג הולם במנהל מקרקעי ישראל]

שימו לב החומר לתרגול 10 מופיע בפרק ד.5.

ד.4. חופש הביטוי

ד.4.1. טעמי ההגנה על חופש הביטוי (שיעור 11)

1. בג"ץ 73/53 חברת "קול העם" בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד ז(1) 871 (1953). [סגירת עיתונים] מהם השיקולים התומכים בחופש הביטוי, מהן ההבחנות הנוספות לגבי חופש הביטוי הנמצאות בפסק הדין?
2. בג"ץ 316/03 בכרי נ' המועצה לביקורת סרטים, פ"ד נח(1) 249 (2003). פסק דינה של השופטת דורנר. (נסו לחשוב מה ההבדל בין הניתוח על פי מבחן התכלית, ועל פי מבחן המידתיות [הסרט ג'נין ג'נין])
3. בג"ץ 606/93 קידום יזמות ומו"לות (1981) בע"מ נ' רשות השידור, פ"ד מח(2) 1 (1994), פסק דינה של השופטת דורנר; פסקאות 1-4, 14-19 לפסק דינו של השופט חשין. (כיצד באים לידי ביטוי הרציונלים של חופש הביטוי? מהו המבחן שנקבע במקרה? כיצד שונה עמדתו של חשין מעמדתה של דורנר?) [לך תצטיין]

4. בג"ץ 5432/03 ש.י.ן - לשוויון יצוג נשים נ' המועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין, פ"ד נח(3) 65 (2004), פסקת המבוא ופסקאות 12-22 לפסק דינה של השופטת דורנר. [ערוץ פלייבוי]
5. בג"ץ 399/85 כהנא נ' רשות השידור, פ"ד מא(2) 255, פסקאות 9-1, 30-19, 38-34 לפסק דינו של השופט ברק (מה ההבדל בין היקף פנימי וחיצוני, ומהם השיקולים של ברק לגבי כל אחד מהם. מה עמדתו לגבי הקשר בין עבירה פלילית והגבלת ביטוי?) [ראיונות עם כהנא]
6. בג"ץ 2194/06 מפלגת שינוי מפלגת המרכז נ' יושבת ראש ועדת הבחירות המרכזית (לא פורסם, 28.6.2006). (האם פסק דין זה מהווה שינוי מעמדת הפסיקה בפסקי דין אחרים?) [תשדיר בחירות נגד חרדים]
7. בג"ץ 10203/03 "המפקד הלאומי" בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה, סב(4) 715 (2008), פסקאות 1, 8-9, 40-48 לפסק דינה של השופטת נאור; פסקאות 18-21 לפסק דינה של הנשיאה בייניש. [תשדיר פוליטי ברדין] (כיצד הויכוח בין בייניש לנאור קשור לרציונלים לחופש הביטוי?)

ד.2.4. חופש הביטוי בתחום היצירה האמנותית

* תת פרק זה במלואו הוא חומר הקריאה לתרגול מס' 11

1. בג"ץ 14/86 לאור נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות, פ"ד מא(1) 421 (1987). [המחזה אפרים חוזר לצבא]
2. בג"ץ 316/03 בכרי נ' המועצה לביקורת סרטים, פ"ד נח(1) 249 (2003), פסק דינה של השופטת דורנר. [הסרט ג'נין ג'נין]
3. בג"ץ 4804/94 חברת סטייט פילם בע"מ נ' המועצה לביקורת סרטים, פ"ד נ(5) 661 (1997), פסקאות 1-14, 17-21 לפסק דינו של הנשיא ברק; פסקאות 1-8, 16-17, 31-36, 48-49 לפסק דינו של השופט חשין. [הסרט אימפריית החושים]

ד.3.4. הזכות להפגין

* תת פרק זה במלואו הוא חומר הקריאה לתרגול מס' 12

1. ס' 83-84, ו-89 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971.
2. בג"ץ 153/83 לוי נ' מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל, פ"ד לח(2) 393 (1984). [הפגנת שלום עכשיו]
3. בג"ץ 2481/93 דיין נ' מפקד מחוז ירושלים, פ"ד מח(2) 456 (1994). [הרב עובדיה יוסף]
4. בג"ץ 2557/05 מטה הרוב נ' משטרת ישראל, פ"ד סב(1) 200 (2006), פסקת המבוא ופסקאות 11-17 לפסק דינו של הנשיא ברק. [הפגנה בעד ההתנתקות]
5. בג"ץ 5277/07 מרזל נ' מפקד משטרת מחוז ירושלים (לא פורסם, 20.6.2007) [מצעד הגאווה]

ד.5. חופש בתחום האמונה והמצפון (שיעור 12 פרט לסעיפים 1, 8 ו-9 שיידונו בתרגול)

* פריטים 1, 8-9 בתת פרק זה הם חומר הקריאה לתרגול מס' 10

1. ס' 36 ו-39 לחוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986.
2. בג"ץ 465/89 רסקין נ' המועצה הדתית ירושלים, פ"ד מד(2) 673 (1990). [רקדנית בטן]
3. בג"ץ 7471/05 בלדי בע"מ נ' מועצת הרבנות הראשית לישראל, פ"ד סב(2) 370 (2007), פסקאות 4-13 לפסק דינה של הנשיאה בייניש; פסקאות 6-18 לפסק דינה של השופטת ברלינר;

- פסקאות 3-4 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה. [יבוא בשר מאוסטרליה]
4. בג"ץ 1514/01 גור אריה נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, פ"ד נה (4) 267 (2001). [שידורי טלוויזיה בשבת]
5. ע"א 6024/97 שביט נ' חברה קדיש"א גחש"א ראשל"צ, פ"ד נג (3) 600 (1999), פסקאות 1, 26-22 לפסק דינו של השופט חשין, 19-21 לפסק דינו של השופט אנגלרד. [כיתוב על מצבה]
6. בג"ץ 953/01 סולודקין נ' עיריית בית-שמש, פ"ד נח (5) 595 (2004), פסקאות 1-5, 17-39 לפסק דינו של הנשיא ברק. [מכירת בשר חזיר]
7. בג"ץ 4298/93 ג'בארין נ' שר החינוך, פ"ד מח (5) 199 (1994). [תלמידה עם רעלה]
8. בג"ץ 7622/02 זונשיין נ' הפרקליט הצבאי הראשי, פ"ד נז (1) 726 (2002). [סרבנות מילואים]
9. בג"ץ 2383/04 מילוא נ' שר הביטחון, פ"ד נט (1) 166 (2004). [סרבנות נשים]

ד. 6. זכויות כלכליות וחברתיות

ד. 1.6. זכות הקניין וחופש העיסוק (שיעור 13)

1. ע"א 6821/93 בנק המזרחי המאוחד בע"מ נ' מגדל כפר שיתופי, פ"ד מט (4) 221 (1995), פסקאות 101-103 לפסק דינו של הנשיא ברק ופסק דינו של השופט גולדברג. [חוק גל]
2. בג"ץ 9722/04 פולגת ג'ינס בע"מ נ' ממשלת ישראל (לא פורסם, 7.12.2006), פסקאות 19-21 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה. [העסקת עובדים זרים]
3. בג"ץ 1715/97 לשכת מנהלי השקעות בישראל נ' שר האוצר, פ"ד נא (4) 367 (1997), פסק דינה של השופט דורנר. [רישוי יועצי השקעות]
4. בג"ץ 5026/04 דיזיין 22 - שארק דלוקס רהיטים בע"מ נ' ראש ענף היתרי עבודה בשבת - אגף הפיקוח משרד העבודה והרווחה, פ"ד ס (1) 38 (2005). [16-27 לפסק דינו של השופט ברק] [עבודה בשבת]
5. אנדרי מרמור "ביקורת שיפוטית בישראל" משפט וממשל ד 133, 142-134 (1997).

ד. 2.6. זכויות חברתיות (שיעור 14)

1. בג"ץ 10662/04 חסן נ' המוסד לביטוח לאומי (טרם פורסם) פסקאות 1 - 5, 26 - 47 לפסק דינה של הנשיאה (לשעבר) ביניש. [השלמת הכנסה לבעלי רכב]
2. בג"ץ 366/03 עמותת מחויבות לשלום וצדק חברתי נ' שר האוצר, ס (3) 464 (2005), פסק דינו של השופט הנשיא ברק; פסקאות 1-7 (כולל השיר), 26-28 לפסק דינו של השופט לוי. [קיצוץ בקצבת הבטחת הכנסה]
3. בג"ץ 5578/02 מנור נ' שר האוצר, פ"ד נט (1) 729 (2004). [קיצוץ בקצבת זיקנה]
4. בג"צ 2599/00 יתד - עמותת הורים לילדי תסמונת דאון נ' משרד החינוך, פ"ד נו (5) 834 (2002), פסק דינה של השופטת דורנר. [שילוב ילדים עם מוגבלות]
5. http://www.law.tau.ac.il/Heb/_Uploads/dbsAttachedFiles/INTERVIEWBEINISH.pdf
ראיון שירי רגב-מסלם וחגי קלעי "ראיון עם הנשיאה (בדימוס) דורית ביניש" מעשי משפט ה, 165 (2013).

ד. 7. זכויות אדם בשעת חירום

* תת פרק זה במלואו הוא חומר הקריאה לתרגול מס' 7

1. חוק סמכויות שעת-חירום (מעצרים), התשל"ט-1979.
2. ס' 8-2 לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957.
3. חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996 (לעיון בלבד).
4. פקודת מניעת טרור, התש"ח-1948.
5. עמ"ם 1/82 קואסמה נ' שר הביטחון, פ"ד לו(1) 666 (1982). [מעצר מינהלי]
6. בג"ץ 234/84 "חדשות" בע"מ נ' שר הביטחון, פ"ד לח(2) 477 (1984). [סגירת עיתון]
7. בג"ץ 3091/99 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' הכנסת (טרם פורסם, 8.5.2012). [מצב חירום לאומי]

Additional Reading Material:

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 85 %
Presentation 0 %
Participation in Tutorials 0 %
Project work 0 %
Assignments 15 %
Reports 0 %
Research project 0 %
Quizzes 0 %
Other 0 %

Additional information: